

POWIATOWY URZĄD PRACY W EŁKU

RAPORT

**„Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie
ełckim w pierwszym półroczu 2013 roku”**

Ełk październik 2013

WSTĘP

Zjawisko bezrobocia jest jednym z wciąż trudnych problemów społecznych, gospodarczych i politycznych. W sytuacji niewystarczającego przyrostu miejsc pracy i jednoczesnym występowaniu niedoborów kadrowych, sygnalizowanych przez pracodawców, istotne jest planowanie i prowadzenie racjonalnej polityki rynku pracy, opartej na sprawnym systemie informacyjnym.

Opracowanie „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie ełckim w I półroczu 2013 roku” stanowi analizę sytuacji na lokalnym rynku pracy powiatu ełckiego. Podstawowym celem opracowania jest zdiagnozowanie zachodzących tu zmian w aspekcie zarówno popytu na pracę jak i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym. Na tej podstawie formułowane są oceny, wnioski i krótkotrwałe prognozy niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania systemu kształcenia i szkolenia bezrobotnych. Istotnym punktem raportu jest analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych na terenie powiatu ełckiego, dokonywana na podstawie opracowanej w Departamencie Rynku i Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej metodologii ich wyodrębniania (monitoring).

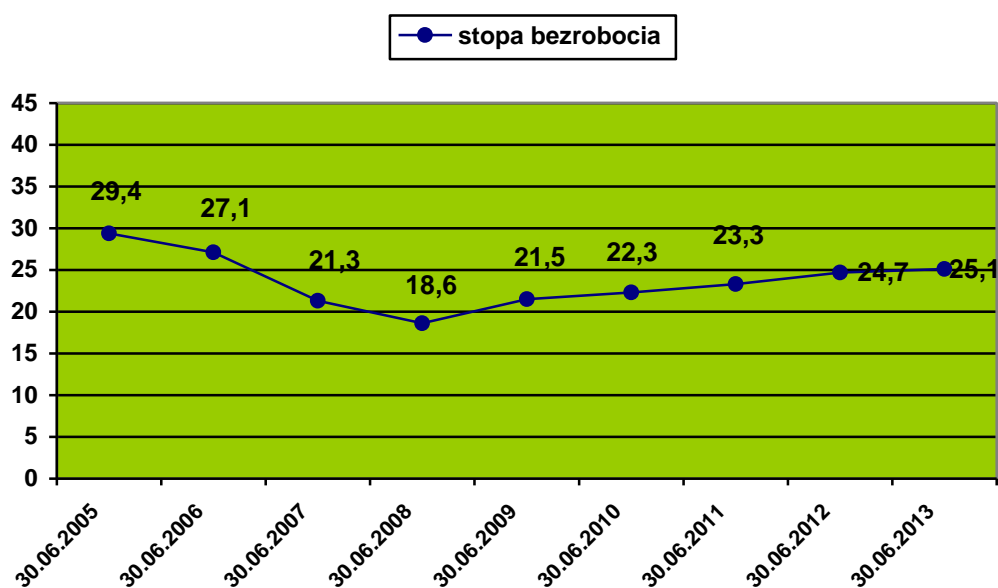
Przygotowanie i opracowanie klasyfikacji zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na określenie tendencji i zmian powiatowego rynku pracy. Dodatkowo zdefiniowanie zawodów, na które występuje mniejsze lub większe zapotrzebowanie ze strony pracodawców umożliwia podejmowanie odpowiednich działań optymalizujących i umożliwiających dostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do oczekiwań stawianych przez lokalnych pracodawców. Monitoring ma również istotne znaczenie w odniesieniu do wyznaczania kierunków szkolenia bezrobotnych, usprawniania poradnictwa zawodowego oraz ułatwiania realizacji programów aktywizujących osoby bezrobotne w celu promowania ich zatrudnienia.

Poprzez wskazanie kierunków rozwoju rynku pracy oraz ukazanie zmian zarówno w strukturze zarejestrowanych osób bezrobotnych jak i w strukturze składanych przez pracodawców ofert pracy niniejsza analiza może być również pomocna dla organów administracji samorządowej, pracodawców oraz dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych. Może bowiem ułatwić podjęcie decyzji o wyborze zawodu przez osoby uczące się, kierunku zmiany doskonalenia zawodowego, uruchomieniu nowego kierunku kształcenia, jak również wskazać w jakich zawodach najłatwiej na lokalnym rynku pracy o pracowników, w przypadku jakich inwestycji łatwo może być o wykwalifikowaną siłę roboczą.

OGÓLNE DANE DOTYCZĄCE BEZROBOCIA W POWIECIE EŁCKIM

Stopa bezrobocia w powiecie ełckim wg danych GUS na koniec czerwca 2013 roku kształtowała się na poziomie 25,1 %, w województwie warmińsko – mazurskim wynosiła 20,2 % , w kraju stopa bezrobocia wynosiła 13,2 %.

Dynamika stopy bezrobocia w powiecie ełckim w ostatnich latach.

Według stanu na dzień 30.06.2013 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ełku wynosiła 8025 osób, w tym 4026 kobiet (tj. 50,2 %) a także 435 (5,4 % ogółu) osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Wśród ogółu bezrobotnych 18,6 % (tj. 1496) stanowiły osoby z prawem do zasiłku. W porównaniu z analogicznym okresem 2012 roku liczba bezrobotnych ogółem wzrosła o 133 osoby.

W powiecie ełckim 37,9 % ogółu bezrobotnych czyli 3042 osoby stanowiły osoby zamieszkałe na wsi. Największą liczbę bezrobotnych – 4983, tj. 62,1 %, stanowili mieszkańcy Miasta Ełk. Bezrobotni z Gminy Ełk stanowili 16,3 % ogółu zarejestrowanych (1311 osób), z Gminy Prostki – 9,3 % (743 osoby) z Gminy Kalinowo – 8,0 % (640 osób), zaś z Gminy Stare Juchy – 4,3 % (348 osób).

Na koniec czerwca 2013 r. w ewidencji urzędu zarejestrowanych było 4638 osób długotrwale bezrobotnych w tym 2541 kobiet.

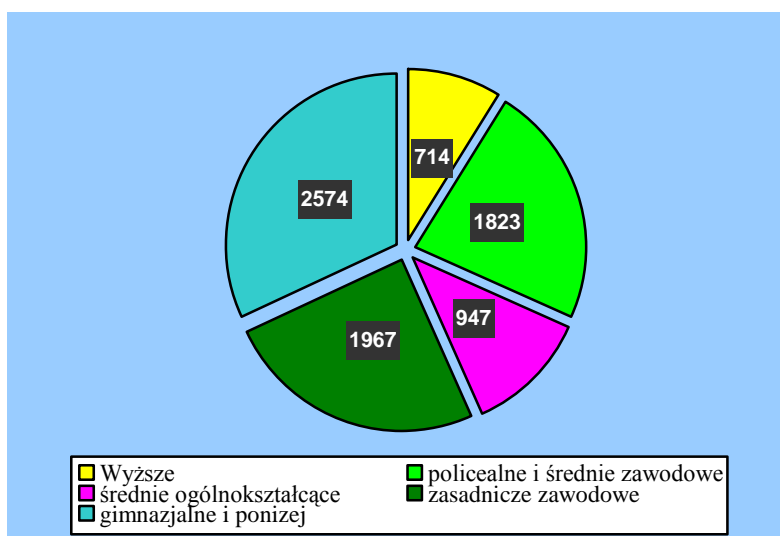
Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych ze względu na miejsce zamieszkania przedstawia poniższa tabela.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z podziałem na gminy

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych					
	Stan na dzień 30.06.2012 r.		Stan na dzień 30.06.2013 r.		Wzrost/spadek	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Miasto Elk	4981	2622	4983	2526	2	-96
Gmina Elk	1209	617	1311	635	101	18
Gmina Kalinowo	627	329	640	322	13	-7
Gmina Prostki	756	379	743	379	-13	0
Gmina Stare Juchy	319	163	348	164	29	1
OGÓŁEM	7892	4110	8025	4026	133	-84

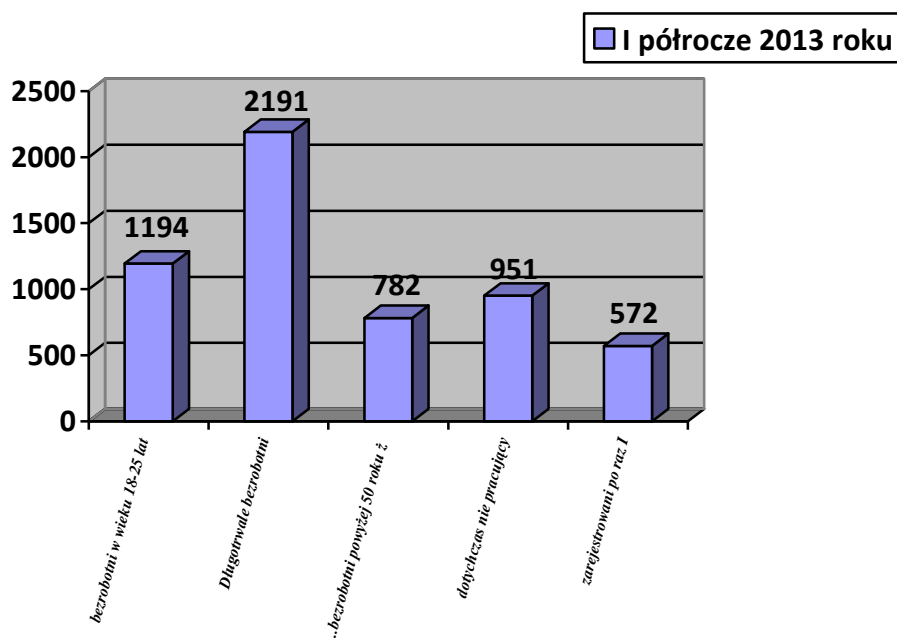
Analiza struktury bezrobotnych wg poziomu wykształcenia wykazuje, że największy procent stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej stanowiąc 32,1 % ogółu bezrobotnych tj. 2574 osób. Mniejszy procent w strukturze osób bezrobotnych to osoby z poziomem wykształcenia: zasadniczym zawodowym 24,5 % - 1967 osób, średnim ogólnokształcącym 11,8 % - 947 osób, policealnym i średnim zawodowym 22,7 % - 1823 osoby, najmniej z wykształceniem wyższym 8,9 % - 714 osób. Poniższy wykres przedstawia to obrazowo.

Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia (stan na koniec czerwca 2013 roku)

W I półroczu 2013 roku w Powiatowym Urzędzie pracy w Elku zarejestrowało się 1194 osoby w wieku 18-24 lat. Bezrobotni z przedziału 18-24 stanowili 27,8 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Wyłączono natomiast w danym okresie 1355 osób w wieku 18-25 lat. Łącznie w końcu czerwca 2013 w rejestrach urzędu pozostawało 1431 bezrobotnych w wieku do 25 lat stanowiąc 17,8 % ogólnej liczby bezrobotnych. Bezrobotnych długotrwale w pierwszym półroczu bieżącego roku zarejestrowało się 2191 osób, wyrejestrowało się natomiast 2235 osób. Stan na koniec czerwca br. wyniósł 4638 osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 57,8 %. Natomiast napływ osób powyżej 50 roku życia wyniósł w omawianym okresie 782 osoby, zaś odpływ 902 osoby. W ogólnej liczbie osób nowo zarejestrowanych w I półroczu 2013 roku 951 osób to osoby dotychczas nie pracujące, 572 osoby to bezrobotni rejestrujący się po raz pierwszy.

Napływ osób bezrobotnych w I półroczu 2013 roku z wyżej wymienionych grup ilustruje poniższy wykres:

ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW

Statystyka bezrobotnych według zawodów odzwierciedla dokonujące się w gospodarce przemiany, odwzorowuje aktualną strukturę zawodową na rynku pracy i jednocześnie wprowadza z pewnym wyprzedzeniem zawody charakterystyczne dla gospodarki rynkowej.

Według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności najbardziej zagregowany podział obejmuje 10 grup zawodowych tzw. grup wielkich, które zostały zilustrowane w poniższym zestawieniu.

Grupy zawodów	Bezrobotni zarejestrowani Stan na <u>30.06.2012</u>	Bezrobotni zarejestrowani Stan na <u>31.12.2012</u>	Bezrobotni zarejestrowani Stan na <u>30.06.2013</u>	Wzrost/ Spadek (4:2)
1	2	3	4	5
0 Bez zawodu	1563	1737	1696	133
1 Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	27	25	33	6
2 Specjaliści	533	539	509	-24
3 Technicy i inny średni personel	1125	1272	1141	16
4 Pracownicy biurowi	321	315	290	-31
5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1104	1134	1074	-30
6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	259	278	243	-16
7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1809	2010	1881	72
8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	425	449	421	-4
9 Pracownicy przy pracach prostych	726	788	737	11
Razem	7892	8547	8025	133

Jak pokazuje powyższa tabela, spadek nastąpił w pięciu grupach (grupa 2 – specjaliści, grupa 4 – pracownicy biurowi, grupa 5 – pracownicy usług osobistych i sprzedaży, grupa 6-rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rzemieślnicy oraz grupa 8 – operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń), poza tym w reszcie grup zawodów (łącznie z osobami bez zawodu) odnotowany został wzrost osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Elku. Wśród bezrobotnych najliczniejszą populację stanowią **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** (grupa 7 – 1881 osób), w dalszej kolejności są **osoby bez zawodu** (1696 osób, co jest niepokojącym zjawiskiem), następnie - **technicy i inny średni personel** (grupa 3 – 1141 osób), oraz **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** (grupa 5 – 1074 osoby).

Powyższa tabela ilustruje, iż nadal najliczniejszą kategorią wśród osób bezrobotnych jest **grupa 7 robotników przemysłowych i rzemieślników**. Bezrobotni wchodzący w skład tej grupy zawodowej stanowili 23,4 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych na koniec czerwca 2013 roku. Najwięcej bezrobotnych odnotowano wśród:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.06.2012	Stan na 30.06.2013	Wzrost / spadek
1.	murarz	711202	215	201	-14
2.	krawiec	753105	161	153	-8
3.	ślusarz	722204	111	113	2
4.	piekarz	751204	85	82	-3
5.	mechanik samochodów osobowych	723103	79	66	-13
6.	szwaczka	753303	53	53	0
7.	Tokarz w metalu	722314	46	47	1
8.	betoniarz	711401	24	27	3

Jak wynika z powyższej tabeli największy wzrost miał miejsce w zawodzie betoniarz o 3 osoby. W zawodzie murarz, krawiec, piekarz oraz mechanik samochodów osobowych odnotowano spadek.

Drugą pod względem liczebności grupą są **technicy i inny średni personel** (grupa 3). W końcu czerwca 2013 r. populacja ta liczyła 1141 osób, tj. 14,2 % ogółu bezrobotnych, w tym:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.06.2012	Stan na 30.06.2013	Wzrost / spadek
1.	Technik ekonomista	331403	218	191	-27
2.	technik rolnik	314207	79	92	13
3.	technik budownictwa	311204	92	79	-13
4.	technik mechanik	311504	64	77	13
5.	technik technologii żywności – przetwórstwo mięsne	314411	59	60	1
6.	technik technologii odzieży	311924	46	41	-5
7.	przedstawiciel handlowy	332203	28	37	9
8.	Technik administracji	334306	35	33	-2
9.	księgowy	331301	22	30	8

Liczną grupą zawodową są bezrobotni z zawodem technik ekonomista (191) oraz technik rolnik (92) w pierwszej z wymienionych grup nastąpił spadek liczby osób bezrobotnych w porównaniu do roku poprzedniego. Spadek odnotowano również w zawodzie technik budownictwa, technik technologii odzieży i technik administracji. Niewielki wzrost odnotowano w zawodzie technik rolnik, technik mechanik, przedstawiciel handlowy, technik technologii żywności – przetwórstwo mięsne oraz księgowy.

Poważne problemy z podjęciem zatrudnienia mają również osoby zaliczone do grupy 5 - **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** - w liczbie 1074 osób na koniec czerwca 2013 r stanowili 13,4 % populacji. Wśród nich:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.06.2012	Stan na 30.06.2013	Wzrost / spadek
1.	sprzedawca	522301	508	491	-17
2.	kucharz	512001	125	113	-12
3.	fryzjer	514101	53	52	-1
4.	kelner	513101	52	50	-2

5.	Opiekunka dziecięca domowa	531104	12	9	-3
----	----------------------------------	---------------	----	---	----

W tej grupie natomiast można zauważyć niewielki spadek.

Duże trudności ze znalezieniem pracy mają także osoby bezrobotne zaliczane do grupy 9 – **pracownicy przy pracach prostych**. Zajmują oni czwarte miejsce pod względem liczebności. Według stanu na koniec czerwca 2013 r. zarejestrowanych było **737 osób (9,2 % populacji)** należących do tej grupy zawodowej. Wśród nich najwięcej było:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.06.2012	Stan na 30.06.2013	Wzrost / spadek
1.	robotnik budowlany	931301	154	172	18
2.	robotnik pomocniczy w przemysle przetwórczym	932911	79	72	-7
3.	Sprzątaczką biurowa	911207	68	68	0
4.	robotnik drogowy	931205	46	42	-4
5.	dozorca	962902	28	35	7
6.	robotnik placowy	961302	35	27	-8
7.	pomoc domowa	911101	24	25	1

Analizując powyższe dane można zauważyć, że znaczący wzrost liczby osób bezrobotnych nastąpił w zawodzie robotnik budowlany.

Pomimo wzrostu liczby bezrobotnych o wysokich kwalifikacjach zawodowych, w porównaniu do czerwca 2012 roku, nadal są oni jedną z najmniej licznych populacji. W końcu czerwca 2013 r. zarejestrowanych było **509 specjalistów** (grupa 2), którzy stanowili **6,3 % populacji** (tj. o 24 osoby mniej niż w pierwszym półroczu 2012 r.). Wśród nich dominowali:

1. pedagodzy – 42 osoby (rok 2012 – 52 osoby)
2. ekonomiści – 32 osoby (rok 2012 - 32 osób)

3. nauczyciele – 83 osoby (w roku 2012 – 70 osób).

Najmniejszą grupę zawodową na koniec czerwca 2013 r. stanowili parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy, których w rejestrach Urzędu figurowało tylko 33 osoby (w porównaniu do końca czerwca 2012 r. liczba ich wzrosła o 6 osób).

Jeśli chodzi o wielkość **napływu bezrobotnych według zawodów** to w pierwszym półroczu 2013 r. w urzędzie zarejestrowało się 4292 bezrobotnych (z czego 956 osób było bez zawodu). 43,6 % ogółu stanowiły kobiety (tj. 1874 osoby). Napływ osób bezrobotnych według grup zawodów ilustruje poniższa tabela:

Grupy zawodów	Napływ osób bezrobotnych w I półroczu 2012	Napływ osób bezrobotnych w roku 2012	Napływ osób bezrobotnych w I półroczu 2013	Wzrost/ Spadek (4:2)
1	2	3	4	5
0 Bez zawodu	937	2027	956	19
03 Żołnierze szeregowi	0	0	1	1
1 Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	8	22	19	11
2 Specjaliści	315	762	382	67
3 Technicy i inny średni personel	567	1321	644	77
4 Pracownicy biurowi	168	341	164	-4
5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	474	1044	504	30
6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	81	183	76	-5
7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	950	2125	976	26
8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	260	506	216	-18
9 Pracownicy przy pracach prostych	364	747	354	-10
Razem	4124	9078	4292	168

Jak wynika z powyższej tabeli spadek w napływie osób bezrobotnych nastąpił w 4 grupach. Największą różnicę odnotowano wśród osób z grupy 8 tj. operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – różnica 18 osób, w dalszej kolejności pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – różnica 10.

Najwięcej osób bezrobotnych rejestrujących się w pierwszym półroczu 2013 r. posiadało zawód:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.06.2012	Stan na 30.06.2013	Wzrost / spadek
1.	sprzedawca	522301	508	230	-278
2.	Technik ekonomista	331403	218	130	-115
3.	murarz	711202	215	103	-112
4.	krawiec	753105	161	54	-107
5.	robotnik budowlany	931301	154	95	-59
6.	kucharz	512001	125	39	-86
7.	ślusarz	722204	111	58	-53
8.	robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	932911	79	27	-52
9.	technik rolnik	314207	79	45	-34
10.	piekarz	751204	85	61	-24
11.	technik budownictwa	311204	92	47	-45
12.	technik mechanik	311504	64	47	-17
13.	mechanik samochodów osobowych	723103	79	31	-48
14.	kierowca samochodu ciężarowego	833203	48	42	-6
15.	magazynier	432103	53	28	-25

Analizując bezrobotnych według grup zawodów w kontekście **pozostawania bez pracy dłużej niż 12 miesięcy** okazuje się, że grupami zawodowymi generującymi długotrwałe bezrobocie są: **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy - 669 osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy, pracownicy usług osobistych i sprzedawcy - 432 osoby, technicy i inny średni personel – 367 osób długotrwałe bezrobotnych.** Wskaźnik długotrwałe bezrobotnych w wymienionych grupach wynosi od 17 do 30%. Ilustruje to poniższe zestawienie :

Lp.	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy
03	Żołnierze szeregowi	0
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	10
	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0
	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	6
	Kierownicy do spraw produkcji i usług	3
	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	1
2	Specjaliści	136
	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	25
	Specjaliści do spraw zdrowia	8
	Specjaliści nauczania i wychowania	36
	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	37
	Specjaliści do spraw technologii informacyjno – komunikacyjnych	3
	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	27
3	Technicy i inny średni personel	367
	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	185
	Średni personel do spraw zdrowia	42

	Średni personel do spraw biznesu i administracji	116
	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewnych	19
	Technicy informatycy	5
4	Pracownicy biurowi	110
	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	32
	Pracownicy obsługi klienta	29
	Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej	46
	Pozostali pracownicy obsługi biura	3
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	432
	Pracownicy usług osobistych	152
	Sprzedawcy i pokrewni	234
	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	28
	Pracownicy usług ochrony	18
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	122
	Rolnicy produkcji towarowej	108
	Leśnicy i rybacy	12
	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	2
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	669
	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	224
	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	168
	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	8

	Elektrycy i elektronicy	33
	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	236
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	164
	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	44
	Monterzy	59
	Kierowcy i operatorzy pojazdów	61
9	Pracownicy przy pracach prostych	328
	Pomoce domowe i sprzątaczk	67
	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	2
	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	196
	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	15
	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	48
	RAZEM	2338

Źródłem istotnych informacji jest również analiza struktury bezrobotnych według **Polskiej Klasyfikacji Działalności**, określającej przynależność ostatniego pracodawcy osoby bezrobotnej do odpowiedniej sekcji sektora własności.

Analiza osób zarejestrowanych w końcu okresu sprawozdawczego (tabela poniżej) wykazuje, że 44 % bezrobotnych poprzednio pracujących dostarczają na rynek ełcki cztery sekcje:

1. przetwórstwo przemysłowe

2. handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
3. budownictwo,
4. administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.

Do sekcji generującej w znacznej liczbie bezrobocie zaliczyć należy ponadto:

1. działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca,
2. działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi,
3. transport i gospodarka magazynowa.

Sekcja PKD		I półrocze 2012		I półrocze 2013	
		Zarejestrowani bezrobotni ogółem	Liczba wolnych miejsc pracy	Zarejestrowani bezrobotni ogółem	Liczba wolnych miejsc pracy
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	01	125	16	119	30
Górnictwo i wydobywanie	02	2	0	2	0
Przetwórstwo przemysłowe	03	1083	79	1151	221
Wytwarzanie i zaopatr. w energię elektr., gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	04	4	1	3	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	05	15	22	13	20
Budownictwo	06	573	129	669	165
Handel hurt. i detal.; naprawa pojazdów samochod., włączając motocykle	07	725	158	733	270
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	08	100	25	120	37
Transport i gospodarka magazynowa	09	118	37	118	65
Informacja i komunikacja	10	11	5	11	8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	32	24	30	23
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	12	52	8	70	10
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	13	65	28	63	28
Działalność w zakresie usług administrowania	14	197	49	171	62

i działalność wspierająca					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	15	262	205	230	294
Edukacja	16	88	48	106	70
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	17	96	25	92	49
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18	33	25	49	32
Pozostała działalność usługowa	19	57	16	53	15
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	20	40	0	31	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	21	0	0	0	0
Działalność niezidentyfikowana	22	2490	0	2491	0
Razem (w. od 01 do 22)	23	6168	900	6325	1399
Dotychczas niepracujący	24	1724		1700	
Ogółem (w. 23+24)	25	7892	900	8025	1399

Analiza napływu osób bezrobotnych wykazuje, że 44,1 % osób poprzednio pracujących dostarczają na rynek ełcki cztery sekcje:

1. przetwórstwo przemysłowe
2. budownictwo,
3. handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
4. administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.

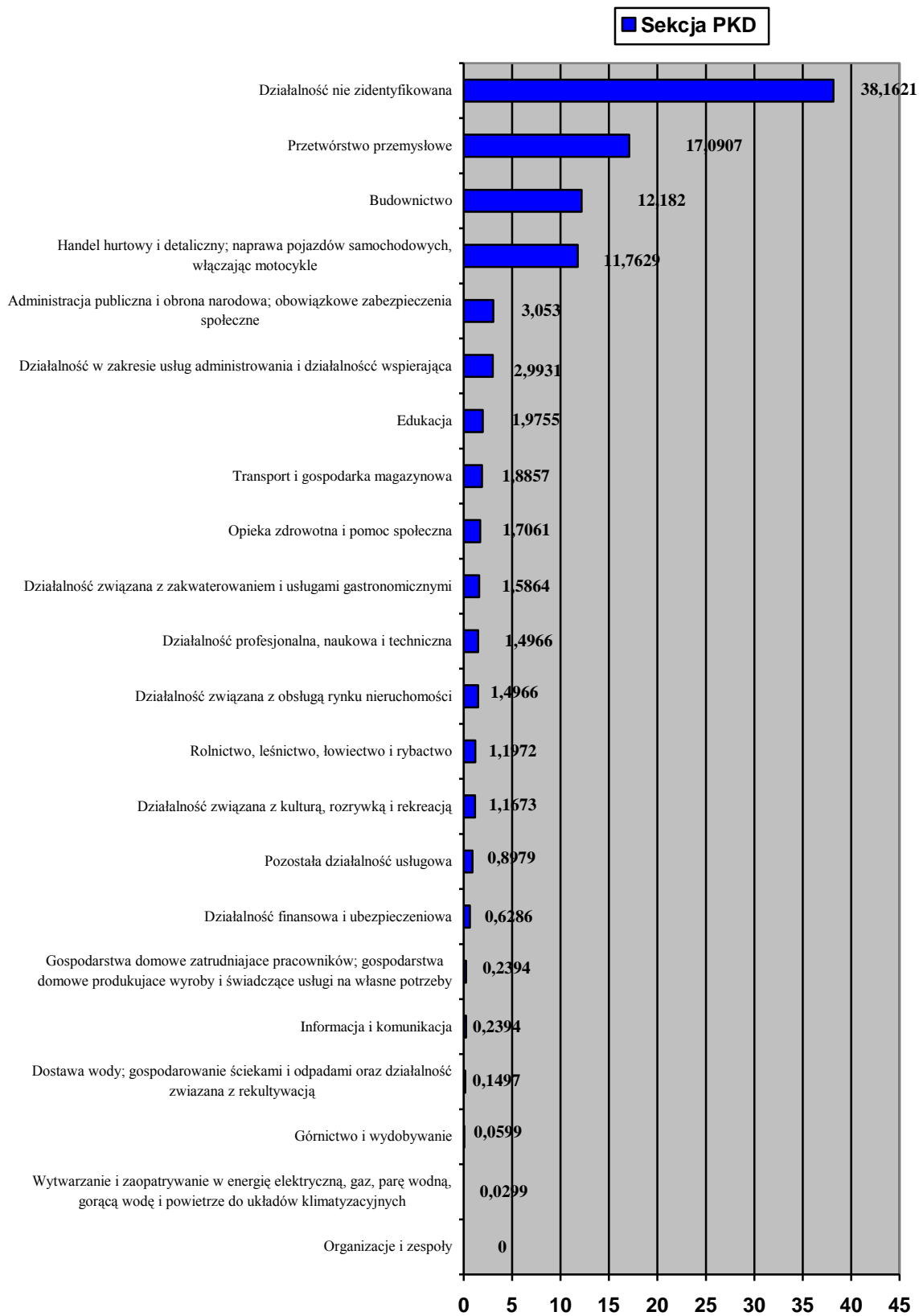
Do sekcji generującej w znacznej liczbie bezrobocie zaliczyć należy ponadto:

1. działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca,
2. transport i gospodarka magazynowa,
3. działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi,
4. opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

Sekcje PKD		I półrocze 2012		I półrocze 2013	
		Zarejestrowani bezrobotni ogółem	Liczba wolnych miejsc pracy	Zarejestrowani bezrobotni ogółem	Liczba wolnych miejsc pracy
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	01	46	16	40	30
Górnictwo i wydobywanie	02	1	0	2	0
Przetwórstwo przemysłowe	03	572	79	571	221
Wytwarzanie i zaopatr. w energię elektr., gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	04	2	1	1	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	05	8	22	5	20
Budownictwo	06	386	129	407	165
Handel hurt. i detal.; naprawa pojazdów samochod., włączając motocykle	07	353	158	393	270
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	08	39	25	53	37
Transport i gospodarka magazynowa	09	67	37	63	65
Informacja i komunikacja	10	8	5	8	8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	13	24	21	23
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	12	41	8	50	10
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	13	46	28	50	28
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	14	100	49	100	62
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	15	99	205	102	249
Edukacja	16	40	48	66	70
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	17	58	25	57	49
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18	19	25	39	32
Pozostała działalność usługowa	19	32	16	30	15
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i	20	11	0	8	0

świadczące usługi na własne potrzeby					
Organizacje i zespoły eksterytorialne	21	0	0	0	0
Działalność niezidentyfikowana	22	1234		1275	0
Razem (w. od 01 do 22)	23	3175	900	3341	1399
Dotychczas niepracujący	24	949		951	
Ogółem (w. 23+24)	25	4124	900	4292	1399

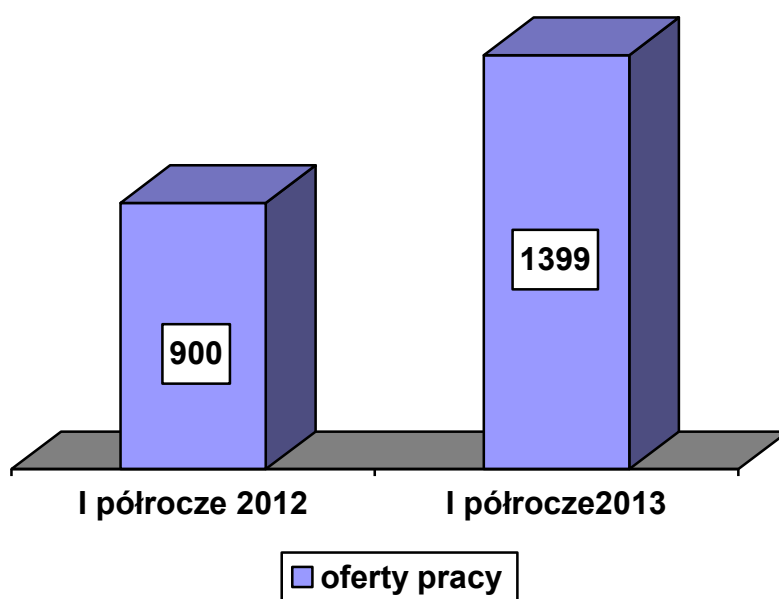
**STRUKTURA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH WEDŁUG PKD W POWIECIE
EŁCKIM w I półroczu 2013 r.**

ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

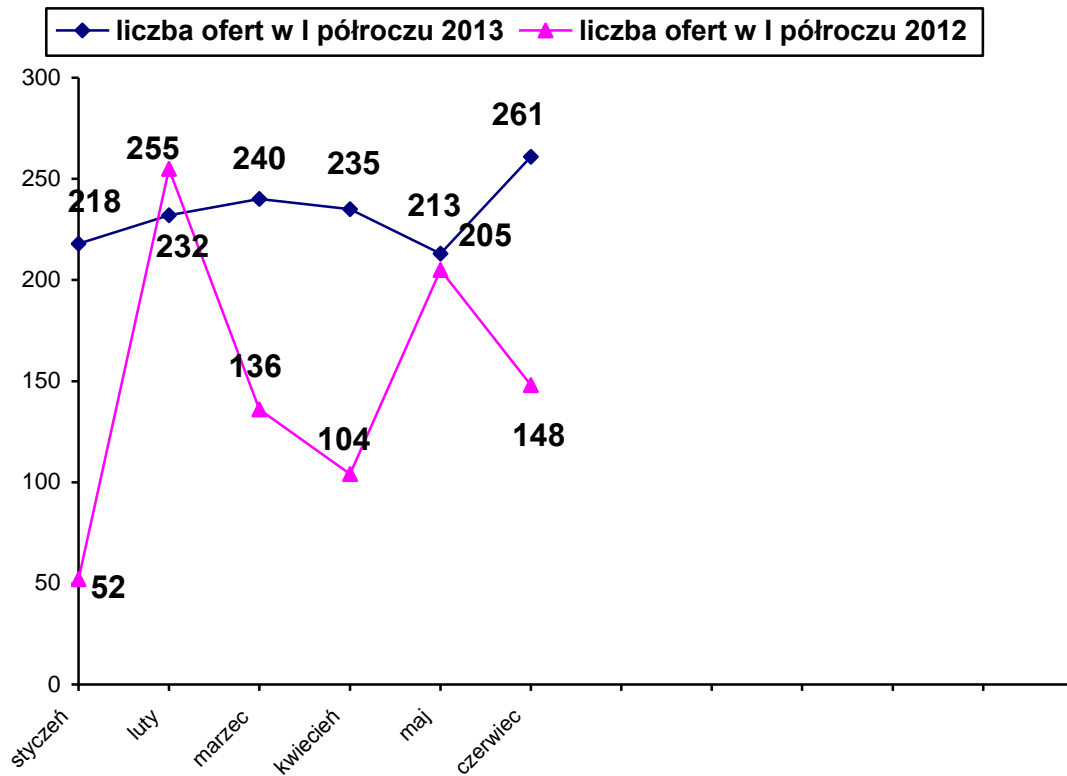
W pierwszym półroczu 2013 r. pośrednicy pracy pozyskali lub przyjęli zgłoszenia 1399 miejsc pracy dla bezrobotnych i osób poszukujących pracy. W odniesieniu do pierwszego półrocza 2012 r. liczba ofert pracy będących w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy wzrosła o 499, tj o 35,6%.

Liczba ofert pracy w I półroczu 2012i 2013 r.

W drugim kwartale 2013 r. nastąpił spadek liczby ofert pracy z sektora publicznego, w którym pracodawcy zgłosili o 107 ofert mniej niż w pierwszym kwartale 2013 r.

Napływ ofert pracy w poszczególnych miesiącach 2012 i 2013 r.

Okresy	Oferty pracy			
	Ogółem	przyrost / spadek w odniesieniu do poprzedniego roku	z tego	
			z sektora prywatnego	z sektora publicznego
	w okresie sprawozdawczym			
2013r	1399	499	910	489
I kwartał	690	247	392	298
II kwartał	709	252	518	191

Analiza wpływu ofert wskazuje, że zgodnie z tendencją sezonowości najwyższą liczbę ofert pracy zgłoszono w II kwartale 2013 r., tj. 709 ofert.

Główną pozycję w strukturze zgłoszonych ofert pracy stanowiły przede wszystkim oferty pracy subsydiowanej. W pierwszym półroczu 2013 r. z inicjatywy urzędu utworzonych zostało 1067 miejsca pracy subsydiowanej tj. o 417 miejsc więcej niż w końcu I półrocza 2012 r.

Najwięcej ofert dotyczyło prac sezonowych – 328 ofert.

Zestawienie ofert pracy wg grup zawodowych w I półroczu 2012 i 2013r.

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy 30.06.2012	Liczba ofert pracy 30.06.2013	Wzrost/ spadek (2:1)
	1	2	3
0 Bez zawodu	0	0	-
03 Żołnierz szeregowy	0	0	-
1 Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	5	7	2
• Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy	0	0	-
• Kierownicy dużych i średnich organizacji	3	3	0
• Kierownicy małych przedsiębiorstw	2	4	2
2 Specjaliści	56	45	-11
• Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	4	4	0
• Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	0	4	4
• Specjaliści szkolnictwa	9	11	2
• Pozostali specjaliści	43	26	-17

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy 30.06.2012	Liczba ofert pracy 30.06.2013	Wzrost/ spadek (2:1)
3 Technicy i inny średni personel	102	100	-2
• Średni personel techniczny	9	18	9
• Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	7	3	-4
• Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0	0	-
• Pracownicy pozostałych specjalności	86	79	-7
4 Pracownicy biurowi	136	210	74
• Pracownicy obsługi biurowej	104	155	51
• Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	32	55	23
5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	261	424	163
• Pracownicy usług osobistych i ochrony	145	249	104
• Modelki sprzedawcy i demonstratorzy	116	175	59
6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	6	10	4
• Rolnicy	4	0	-4
• Ogrrodnicy,	0	1	1
• Leśnicy i rybacy	2	9	7
• Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0	0	-

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy 30.06.2012	Liczba ofert pracy 30.06.2013	Wzrost/ spadek (2:1)
7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	131	188	57
• Górnicy i robotnicy budowlani	78	107	29
• Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	23	29	6
• Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	30	52	22
8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	55	179	124
• Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	26	19	-7
• Operatorzy i monterzy maszyn	4	100	96
• Kierowcy i operatorzy pojazdów	25	60	35
9 Pracownicy przy pracach prostych	148	236	88
• Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	16	26	10
• Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	5	10	5
• Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	127	200	73
Razem	900	1399	499

Jak wynika z powyższej tabeli, aż 30,3 % wszystkich ofert pracy skierowanych było do pracowników usług osobistych i sprzedawców (grupa 5), czyli ponad jedna czwarta ogółu. Tylko z 22,1 % ogółu ofert mogli skorzystać bezrobotni posiadający zawody zakwalifikowane do 3 i 4 grupy, a więc na poziomie wykształcenia średniego. Najmniej ofert – około 0,5 % skierowanych było do bezrobotnych posiadających wyższe wykształcenie (zawody z grupy 1). W porównaniu do pierwszego półrocza 2012 r. zanotowano spadek ofert w grupie 2 i 3, w pozostałych grupach odnotowano wzrost.

Poniżej przedstawiono ranking 15 zawodów, dla których w pierwszym półroczu 2013r. zgłoszono najwięcej ofert pracy:

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy w pierwszym półroczu 2013 r.
1.	515303	Robotnik gospodarczy	209
2.	411004	Technik prac biurowych	128
3.	522301	Sprzedawca	97
4.	931301	Robotnik budowlany	86
5.	821304	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	82
6.	931205	Robotnik drogowy	30
7.	911207	Sprzątaczką biurowa	20
8.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	20
9.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	20
10.	941201	Pomoc kuchenna	19
11.	432103	Magazynier	16
12.	711202	Murarz	16
13.	334306	Technik administracji	15
14.	441403	Technik archiwista	15
15.	9333304	Robotnik magazynowy	13

Na liście zawodów, dla których zgłoszono najwięcej ofert, pierwsze miejsce zajmują **robotnicy gospodarczy**, napływ ofert w tym zawodzie w pierwszym półroczu 2013 r. wynosił 209 (w roku 2012 było 116). Ranking pokazuje, że zawody, dla których zgłoszono najwięcej ofert, pochodzą z grupy 9, a w dalszej kolejności z grupy 3, 4, 5 i 8.

ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy to kluczowe zadanie niniejszej analizy.

Wskaźnik intensywności deficytu (nadwyżki) zawodów to wskaźnik, dzięki któremu można dokonać pełniejszego rozpoznania sytuacji na lokalnym rynku pracy. Określa on bowiem udział średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Niedostosowanie systemu

kształcenia do potrzeb rynku pracy powoduje powstawanie zawodów, na które jest większe lub mniejsze zapotrzebowanie ze strony pracodawców tzw.:

- **zawodów „nadwyżkowych”**, w których liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz poszukujących pracy jest wyższa niż zgłaszane zapotrzebowanie przez pracodawców w postaci proponowanych ofert pracy
- **zawodów „deficytowych”**, w których liczba bezrobotnych i poszukujących pracy nie zaspakaja potrzeb pracodawców, tzn. występuje przewaga ofert pracy nad możliwością zatrudnienia pracownika z odpowiednimi kwalifikacjami.

W celu ustalenia zawodów nadwyżkowych i deficytowych, występujących na rynku pracy powiatu elckiego, posłużono się **wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k**

$W_{n,l}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k}$ gdzie: \bar{O}_I^k to średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w pierwszym

półroczu 2012 roku, przy czym wielkość tą obliczono według wzoru $\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} O_i^k}{12}$

a \bar{B}_I^k to średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w pierwszym półroczu 2012 roku, przy czym wielkość tą obliczono według wzoru $\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} B_i^k}{12}$

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i – tym miesiącu w zawodzie k

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

- a) $W_{n,l}^k < 0,9$ **to zawody nadwyżkowe**, tj. te na które występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie
- b) $0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ **to zawody zrównoważone**, tj. wykazujące równowagę na rynku pracy
- c) $W_{n,l}^k > 1,1$ **to zawody deficytowe**, tj. na które występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Oznacza to, że w badanym okresie było więcej ofert pracy aniżeli zarejestrowanych bezrobotnych. Zawody deficytowe to takie, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów

jest większy od 1,1. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykazuje, że zawody deficytowe w naszym powiecie pochodzą w większości z grup 7, 8 i 9. Wymienić tu należy 25 zawodów znaczących, w których wskaźnik intensywności przekraczał wielkość 1,5.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
343901	Animator kultury	1,3333	0,1667	-1,1667	8,0000
932913	Sortowacz	1,3333	0,1667	-1,1667	8,0000
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	2,0000	0,3333	-1,6667	6,0000
411004	Technik prac biurowych	21,3333	3,6667	-17,6667	5,8182
244101	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	0,8333	0,1667	-0,6667	5,0000
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	0,8333	0,1667	-0,6667	5,0000
732290	Pozostali drukarze	0,8333	0,1667	-0,6667	5,0000
816003	Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego	0,8333	0,1667	-0,6667	5,0000
832202	Kierowca samochodu dostawczego	2,3333	0,5000	-1,8333	4,6667
515303	Robotnik gospodarczy	34,8333	7,8333	-27,0000	4,4468
541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	2,0000	0,5000	-1,5000	4,0000
524902	Doradca klienta	2,3333	0,6667	-1,6667	3,5000
132301	Kierownik budowy	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
523002	Kasjer handlowy	1,0000	0,3333	-0,6667	3,0000
722303	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
741103	Elektryk	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
814290	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
962105	Goniec	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
722304	Operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli	0,8333	0,3333	-0,5000	2,5000
921301	Pomocniczy robotnik przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	0,8333	0,3333	-0,5000	2,5000
932901	Konserwator części	0,8333	0,3333	-0,5000	2,5000
962906	Woźny	2,0000	0,8333	-1,1667	2,4000
422602	Recepcjonista	1,1667	0,5000	-0,6667	2,3333
817207	Operator strugarek i frezarek do drewna	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
932910	Pomocnik piekarza	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000

Analizując powyższą tabelę należy zauważyć, iż najwyższy wskaźnik intensywności deficytu odnotowano w zawodzie sortowacz (grupa 9) i animator kultury (grupa 3) wskaźnik wynosi w obydwu przypadkach 8,0000 w następnej kolejności jest kierowca

operator wózków jezdniowych (grupa 8), gdzie wskaźnik osiągnął wartość 6,0000, kolejne miejsce zajmuje technik prac biurowych (grupa 4) ze wskaźnikiem 5,8182 następnie operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego (grupa 3), pozostali drukarze (grupa 7), asystent nauczyciela przedszkola (grupa 5) oraz pośrednik w obrocie nieruchomościami (grupa 2) ze wskaźnikiem 5,0000. Najwięcej zawodów deficytowych jest z grupy 5 – Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy oraz z grup 7 – Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz grupa 8 – Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.

Przeprowadzając powyższą analizę należy zwrócić uwagę na zawody, w których wskaźnik intensywności deficytu jest maksymalny (MAX). Został on osiągnięty ponieważ w ewidencji osób bezrobotnych w PUP w Ełku, nie było w tym okresie zarejestrowanych osób posiadających zawód na który zgłoszono zapotrzebowanie wolnego miejsca pracy. W takim przypadku wpłynięcie nawet pojedynczej oferty pracy spowodowało ustawienie MAX wartości wskaźnika. Świadczy to o braku osób z danymi kwalifikacjami, czyli albo są to zawody, w których bardzo łatwo jest znaleźć zatrudnienie i jest ono stabilne lub są to zawody mało popularne, a w związku z tym brak osób zainteresowanych podjęciem nauki i w późniejszym czasie zatrudnienia w tym kierunku. Potwierdza to sytuację zdecydowanego deficytu w tym zawodzie czyli brak możliwości zrealizowania oferty pracy. Dotyczy to 80 zawodów i specjalności, 20 z zawodów z maksymalnym wskaźnikiem deficytowości i liczbą zgłoszonych ofert pracy przedstawia poniższa tabela.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
131101	Kierownik produkcji w przedsiębiorstwach rolnych	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
227101	Diagnosta laboratoryjny	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
232006	Nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych	0,3333	0,0000	-0,3333	MAX
341202	Opiekun osoby starszej	1,1667	0,0000	-1,1667	MAX
341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	1,0000	0,0000	-1,0000	MAX
441101	Pomocnik biblioteczny	0,5000	0,0000	-0,5000	MAX
441403	Technik archiwista	2,5000	0,0000	-2,5000	MAX
522303	Sprzedawca w branży przemysłowej	0,3333	0,0000	-0,3333	MAX
522304	Sprzedawca w branży	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX

	spożywczej				
621001	Drwal /pilarz drzew	0,3333	0,0000	-0,3333	MAX
621090	Pozostali robotnicy leśni i pokrewni	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
713201	Lakiernik	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
721205	Spawacz metodą MIG	1,5000	0,0000	-1,5000	MAX
723401	Mechanik pojazdów jednośladowych	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
811104	Operator koparki	0,3333	0,0000	-0,3333	MAX
821905	Monter wyrobów z drewna	0,6667	0,0000	-0,6667	MAX
912202	Operator myjni	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
932908	Pomocnik mechanika	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
961201	Sortowacz surowców wtórnych	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
962905	Szatniarz	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX

Najwięcej zawodów, których wskaźnik deficytu osiągnął MAX należy do grupy 3 – Technicy i inny średni personel w tej grupie odnotowano 18 zawodów z w/w wskaźnikiem, nieco mniej bo po 14 zawodów w grupie 7 i 13 zawodów w grupie 2.

Analizując powyższe dane należy zaznaczyć, że na pewne oferty pracy mogą zgłaszać się osoby posiadające pokrewny lub inny zawód i podjąć pracę po wcześniejszym przeszkoleniu. Część ofert pracy dotyczących zawodów deficytowych wymaga od potencjalnych kandydatów do pracy oprócz odpowiedniego wykształcenia, posiadania stażu i doświadczenia. Takie wymogi formułowane są przez pracodawców. Należy również podkreślić fakt, że nie wszyscy pracodawcy poszukują pracowników za pośrednictwem urzędu pracy. Ponadto część osób posiadających wysokie kwalifikacje, na które istnieje duże zapotrzebowanie na rynku pracy, poszukuje zatrudnienia na własną rękę.

W przypadku niektórych zawodów o jego deficytowości decydować może fakt, iż stosunkowo duża liczba zgłoszonych ofert pracy wynika z tego, iż pracodawcom z różnych powodów ciężko jest znaleźć odpowiednich kandydatów i swoje zapotrzebowanie regularnie powtarzają.

Z punktu widzenia równowagi na rynku pracy najlepsza sytuacja występuje wtedy, gdy wskaźnik intensywności znajduje się w przedziale pomiędzy 0,9 a 1,1. Oznacza to, że zawody te są w **równowadze**, a popyt na siłę roboczą równoważy się z podażą.

Badanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykazało, że 29 zawodów zaliczyć należy do zawodów **zrównoważonych na rynku pracy**.

Kod Zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
933304	Robotnik magazynowy	2,1667	2,0000	-0,1667	1,0833
334306	Technik administracji	2,5000	2,3333	-0,1667	1,0714
122102	Kierownik działu sprzedaży	0,3333	0,3333	0,0000	1,0000
214106	Logistyk	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
241202	Doradca finansowy	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
242307	Specjalista do spraw kadr	0,3333	0,3333	0,0000	1,0000
313990	Pozostali kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
332101	Agent ubezpieczeniowy	0,3333	0,3333	0,0000	1,0000
332201	Ekspozytor towarów (merchandiser)	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
332302	Zaopatrzeniowiec	0,5000	0,5000	0,0000	1,0000
333906	Technik organizacji reklamy	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
343301	Bibliotekarz	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
411003	Pracownik kancelaryjny	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
421403	Windykator	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
431102	Fakturzysta	0,5000	0,5000	0,0000	1,0000
441201	Ekspedient pocztowy	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
514208	Wizażystka/ stylistka	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
522302	Sprzedawca w branży mięsnej	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
524302	Konsultant/ agent sprzedaży bezpośredniej	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
532904	Sanitariusz szpitalny	0,5000	0,5000	0,0000	1,0000
611303	ogrodnik	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
712202	Głazurnik	0,5000	0,5000	0,0000	1,0000
713203	Lakiernik samochodowy	0,3333	0,3333	0,0000	1,0000
721204	Spawacz metodą MAG	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
751103	Przetwórca ryb	0,5000	0,5000	0,0000	1,0000
752309	Tartacznik	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
752390	Pozostali ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
834317	Operator żurawia wieżowego	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
931301	Robotnik budowlany	14,3333	15,8333	1,5000	0,9053

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawody nadwyżkowe to takie, gdzie wskaźnik deficytu (nadwyżki) zawodów jest mniejszy od 0,9.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
431101	Asystent do spraw księgowości	1,3333	1,5000	0,1667	0,8889
712303	Tynkarz	1,1667	1,3333	0,1667	0,8750
513202	Barman	1,8333	2,1667	0,3333	0,8462
235912	Pedagog szkolny	0,8333	1,0000	0,1667	0,8333
711101	Konserwator budynków	0,6667	0,8333	0,1667	0,8000
721306	Blacharz samochodowy	1,0000	1,3333	0,3333	0,7500
911207	Sprzątaczką biurowa	3,3333	4,5000	1,1667	0,7407
818990	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	0,8333	1,1667	0,3333	0,7143
341201	Asystent osoby niepełnosprawnej	0,3333	0,5000	0,1667	0,6667
811106	Operator ładowarki	0,3333	0,5000	0,1667	0,6667
817290	Pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna	0,3333	0,5000	0,1667	0,6667
712501	Monter / składacz okien	0,8333	1,3333	0,5000	0,6250
712101	Dekarz	0,5000	0,8333	0,3333	0,6000
432103	Magazynier	2,6667	4,6667	2,0000	0,5714
723104	Mechanik samochodów ciężarowych	0,8333	1,5000	0,6667	0,5556
213207	Inżynier zootechniki	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
243107	Specjalista do spraw reklamy	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
721301	Blacharz	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
741290	Pozostali elektromechanicy i elektromonterzy	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
752305	Pilarz	0,3333	0,6667	0,3333	0,5000
834311	Operator suwnic (suwnicowy)	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
912103	Prasowaczka ręczna	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
962301	Odczytywacz liczników	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
962902	Dozorca	0,8333	1,6667	0,8333	0,5000
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	3,3333	7,0000	3,6667	0,4762
522301	Sprzedawca	16,1667	38,3333	22,1667	0,4217
832203	Kierowca samochodu osobowego	0,8333	2,0000	1,1667	0,4167
321301	Technik farmaceutyczny	0,3333	0,8333	0,5000	0,4000
712602	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,3333	0,8333	0,5000	0,4000
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	3,3333	8,3333	5,0000	0,4000

Nadwyżka wielu zawodów może wynikać z sezonowości charakteru prac np. robotnik budowlany.

Powyższa analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w ujęciu zawodów i specjalności jest najlepszym obrazem do śledzenia danego zawodu na lokalnym rynku pracy, określa bowiem średnio miesięczne wskaźniki oraz relacje pomiędzy nimi.

Z powyższego wynika zatem, iż w ramach jednej grupy zawodowej mogą być zarówno zawody deficytowe, zrównoważone jak i nadwyżkowe (tak jak w grupie 7 czy 3). Trudno jest więc określić jakie grupy zawodowe są najbardziej narażone na brak zatrudnienia lub też odwrotnie wśród których grup najłatwiej jest znaleźć pracę.

Z przedstawionej analizy wynika również, że sytuacja na lokalnym rynku pracy pozostaje trudna i wśród zawodów utrzymuje się przewaga zawodów nadwyżkowych nad deficytowymi.

Restrukturyzacja wielu sektorów gospodarczych spowodowała zapotrzebowanie na nowe zawody i potrzebę doskonalenia posiadanych już przez pracowników umiejętności. Intensywny postęp cywilizacji, rozwój nowoczesnych technologii oraz związane z tym procesem nowe metody pracy powodują zwiększenie naturalnej luki pomiędzy kwalifikacjami społeczeństwa, a wymaganiami gospodarki. Dotyczy to zwłaszcza kształcenia zawodowego, gdyż rozszerzenie wiedzy oraz podnoszenie kwalifikacji jest w niektórych zawodach codzienną koniecznością.

Należy jednak pamiętać, iż każda branża kształtuje własne wymagania – nie można więc stworzyć uniwersalnego profilu kwalifikacji, których posiadanie gwarantuje podjęcie zatrudnienia i zaspokojenia potrzeb współczesnych pracodawców. Niemniej można przyjąć, że występują kwalifikacje pomocne w większości zawodów na różnych stanowiskach. Należą do nich takie umiejętności jak obsługa komputera, prawo jazdy, znajomość języków obcych, które połączone z odpowiednimi cechami charakteru wpływają na pozytywną ocenę kandydata do pracy.

Omawiając zawody deficytowe i nadwyżkowe należy nadmienić, iż dane PUP w Elku, które zostały wykorzystane do sporządzenia niniejszego raportu, nie do końca przedstawiają rzeczywisty obraz sytuacji na lokalnym rynku pracy. Bowiem w zbiorach urzędu od lat figurują osoby bezrobotne legitymujące się różnymi zawodami, których jednak nie mogą wykonywać, m.in. ze względu na swój stan zdrowia. Poza tym część zawodów zaliczonych do deficytowych czy nadwyżkowych związana jest niewątpliwie z sezonowością ich wykonywania.

Podsumowanie

Kryzys gospodarczy Polski wywołał i wywołuje zasadnicze zmiany sytuacji na rynku pracy powiatu ełckiego. Dane za I półrocze 2013 roku dowodzą, że powiat ełcki nadal charakteryzuje się wysoką liczbą bezrobotnych. O trudnej sytuacji na naszym rynku pracy świadczy także stopa bezrobocia, wg danych GUS na koniec czerwca 2013 roku kształtowała się ona na poziomie 25,1 %, i była prawie dwukrotnie wyższa niż w kraju (13,2 %.). O ile na dzień 30 czerwca 2012 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ełku było zarejestrowanych tylko 7892 osoby bezrobotne, to już w 2013 r. – 8025.

Wzrost bezrobocia w zasadzie nie zmienił jego obrazu i charakterystyki. Nadal utrzymują się niekorzystne cechy w strukturze bezrobocia, tj. niski poziom wykształcenia bezrobotnych oraz długotrwałe pozostawanie bez pracy. Około 32,1 % bezrobotnych, to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. W końcu omawianego okresu zarejestrowanych było 2574 osoby właśnie z takim wykształceniem.

Nadal jednym z najważniejszych problemów rynku pracy powiatu ełckiego jest bezrobocie ludzi młodych – 27,8 % zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby w wieku 18-24 lat, a prawie 56,6 % to osoby w wieku mobilnym.

W końcu czerwca 2013 r. w urzędzie pracy zarejestrowanych było 1431 bezrobotnych **w grupie wieku 18-24 lata**. Ich liczba w porównaniu z końcem czerwca 2012 zmalała o 134 osoby.

W końcu czerwca 2013 r. w urzędzie pracy zarejestrowanych było 1859 **osób oczekujących na pracę ponad 6 miesięcy**. W porównaniu do końca czerwca 2012 roku ich liczba zmalała o 189 osób. Zmalała też liczba bezrobotnych oczekujących na pracę do 1 miesiąca (o 39 osób).

Analiza pokazuje, że bezrobotny powiatu ełckiego to osoba : w wieku od 18 -34 lat (48 % populacji), z wyuczonym zawodem (67,9 %), zamieszkała w mieście (62,1 %), bez wykształcenia średniego (56,6%), pozostająca bez pracy powyżej 6 miesięcy (63 %) oraz kobieta (50,9 %).

Grupami niezmiennie od lat plasującymi się na czołowym miejscu pod względem ilości zarejestrowanych bezrobotnych są: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy- 23,4 % populacji, technicy i średni personel -14,2 % populacji oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy - 13,4 % populacji.

Oprócz tych wielkich grup, istotny udział w strukturze zawodowej notuje się też w grupach: pracownicy przy pracach prostych - 9,2 % ogółu, specjaliści – 6,3 % ogółu. Na

przeciwnym biegunie znajduje się grupa – parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy o marginalnym znaczeniu w strukturze grup wielkich.

Analiza napływu osób bezrobotnych wykazuje, że spośród 6325 bezrobotnych poprzednio pracujących 44,1 % bezrobotnych dostarczają na rynek ełcki zakłady z czterech sekcji: przetwórstwa przemysłowego – 18,2 %, handlu hurtowego i detalicznego – 11,6 %, budownictwa – 10,6 %, oraz administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 3,7 % .

W 2013 roku zmniejszyła się rozpiętość pomiędzy liczbą zgłoszonych wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, a napływem bezrobotnych. W okresie 6 miesięcy Urząd zarejestrował 4292 osoby bezrobotne, pracodawcy zgłosili w tym czasie 1399 oferty pracy i aktywizacji zawodowej tj. o 499 oferty więcej niż w poprzednim czasokresie. Spośród 1399 ofert pracy najczęściej pochodziło z administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne - 21,0 %, handlu hurtowego i detalicznego - 19,3 %, oraz przetwórstwo przemysłowe - 15,8 %. Z tych trzech branż liczba zgłoszonych ofert pracy stanowiła 56,1 % wszystkich propozycji zatrudnieniowych.

Ze struktury pozyskanych ofert wynika, że aż 62,2 % wszystkich ofert zaadresowanych było do bezrobotnych mających zawód zakwalifikowany do grup 5,4 i 9, czyli do osób bezrobotnych posiadających kwalifikacje na poziomie wykształcenia zasadniczego zawodowego.

Zestawienie informacji o liczbie osób bezrobotnych w wielkich grupach zawodowych z informacjami o liczbie wolnych miejsc pracy zgłaszanych przez pracodawców dla przedstawicieli tych grup wskazuje, że w grupach w których odnotowuje się największe napływy bezrobotnych tj. robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, czy technicy i inny średni personel występuje także znaczne zapotrzebowanie ze strony pracodawców. Udział w/w grup wielkich w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu 2013 wyniósł odpowiednio 22,7% i 15% a udział w ogólnej liczbie zgłoszonych wolnych miejsc pracy: 13,4 % i 7,1 %. Świadczyć to może o niedopasowaniu kwalifikacji posiadanych przez bezrobotnych w tych grupach do zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawcę. W sumie dla bezrobotnych z czterech grup zawodowych: pracownicy biurowi, pracownicy usług osobistych i sprzedawcy, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz pracownicy przy pracach prostych było aż 75,6 % ogółu propozycji zatrudnieniowych.

Na liście zawodów, dla których zgłoszono najwięcej ofert pracy znalazły się takie zawody jak: robotnik gospodarczy, technik prac biurowych, sprzedawca, robotnik

budowlany, monter podzespołów i zespołów elektronicznych, robotnik drogowy, sprzątaczką biurowa.

Informacje dotyczące wolnych miejsc pracy zgłaszane do urzędu nie stanowią wszystkich ofert pracy jakie pojawiają się na rynku pracy powiatu ełckiego. Szacuje się, że zgłoszone oferty stanowią zaledwie 40% ofert istniejących na rynku. Z pewnością do urzędu nie trafiają informacje o wolnych miejscach pracy dla wysokiej klasy specjalistów, głównie ze względu na przekonanie, że zarejestrowani bezrobotni nie posiadają wystarczających kwalifikacji zawodowych, bądź ich umiejętności zdezaktualizowały się w wyniku długiego pozostawania bez pracy. Ponadto coraz większą rolę spełnia Internet, w którym zamieszczane są oferty pracy.

Liczba ofert pracy w okresie I półrocza (1399) oraz liczba bezrobotnych na koniec czerwca (8025 osób) wskazują, że na terenie powiatu ełckiego występuje nadwyżka siły roboczej.

Analiza zawodów w okresie I półrocza 2013 pokazuje, że najwięcej osób bezrobotnych rejestrujących się w tym okresie posiadało zawód: sprzedawcy - 491 osób. W pierwszej dziesiątce z nie co mniejszą liczebnością znaleźli się również: murarz, technik ekonomista, robotnik budowlany, krawiec, kucharz, ślusarz, technik rolnik, piekarz oraz technik budownictwa.

Do grupy zawodów deficytowych, dla których w badanym okresie w naszym powiecie było więcej ofert pracy aniżeli zarejestrowanych bezrobotnych zaliczyć należy takie zawody jak: **sortowacz, animator kultury, kierowca operator wózków jezdniowych, technik prac biurowych, operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego, pozostali drukarze, asystent nauczyciela przedszkola, pośrednik w obrocie nieruchomościami, robotnik gospodarczy, kierowca samochodu dostawczego oraz pracownik ochrony fizycznej bez licencji.**

Pod względem poziomu deficytu siły roboczej na trzech pierwszych miejscach uplasowały się takie zawody jak: **technik archiwista, spawacz metodą MIG, opiekun w osoby starszej.** W tych zawodach wskaźnik intensywności deficytu jest maksymalnie najwyższy. Świadczyć to może o braku osób z danymi kwalifikacjami, czyli albo są to zawody, w których bardzo łatwo znaleźć zatrudnienie i jest ono stabilne lub są to zawody mało popularne, a w związku z tym brak osób zainteresowanych podjęciem nauki i w późniejszym czasie zatrudnienia w tym kierunku. Wśród zawodów o wysokim poziomie tego wskaźnika wymienić trzeba także: **opiekun w domu pomocy społecznej, monter**

wyrobów z drewna, pomocnik biblioteczny, nauczyciel przedmiotów zawodowych, sprzedawca w branży przemysłowej, drwal/pilarz drzew oraz operator koparki.

W rankingu zawodów nadwyżkowych czołowe miejsca zajmują: **asystent ds. księgowości, tynkarz, barman, pedagog szkolny, konserwator budynków, blacharz samochodowy, sprzętaczką biurowa i pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani**. Nadwyżka w niektórych zawodach może wynikać z sezonowości charakteru wykonywanych prac np. tynkarz.

W grupie zawodów zrównoważonych, w których występuje względna równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą pojawiających się ofert pracy dotyczących tego zawodu, najwyższymi wskaźnikami równowagi charakteryzowały się takie zawody jak: **technik administracji, robotnik magazynowy, zaopatrzeniowiec, fakturzysta, glazurnik, przetwórcza ryb, kierownik działu sprzedaży, specjalista ds. kadr, agent ubezpieczeniowy oraz lakiernik samochodowy**.

Z przedstawionej analizy wynika, że sytuacja na lokalnym rynku pracy pozostaje trudna i a wśród zawodów bezrobotnych utrzymuje się przewaga zawodów nadwyżkowych nad deficytowymi.

Restrukturyzacja wielu sektorów gospodarczych spowodowała zapotrzebowanie na nowe zawody i potrzebę doskonalenia posiadanych już przez pracowników umiejętności. Intensywny postęp cywilizacji, rozwój nowoczesnych technologii oraz związane z tym procesem nowe metody pracy powodują zwiększenie naturalnej luki pomiędzy kwalifikacjami społeczeństwa, a wymaganiami gospodarki. Dotyczy to zwłaszcza kształcenia zawodowego, gdyż rozszerzenie wiedzy oraz podnoszenie kwalifikacji jest w niektórych zawodach codzienną koniecznością.

Należy jednak pamiętać, iż każda branża kształtuje własne wymagania – nie można więc stworzyć uniwersalnego profilu kwalifikacji, których posiadanie gwarantuje podjęcie zatrudnienia i zaspokojenia potrzeb współczesnych pracodawców. Niemniej można przyjąć, że występują kwalifikacje pomocne w większości zawodów na różnych stanowiskach. Należą do nich takie umiejętności jak **obsługa komputera, prawo jazdy, znajomość języków obcych, które połączone z odpowiednimi cechami charakteru wpływają na pozytywną ocenę kandydata do pracy**.

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala dostrzec tendencje jakie występują na obszarze rynku pracy w powiecie ełckim. Wyniki monitoringu opisują aktualną sytuację na rynku pracy, ale nie posiadają elementów szczegółowej

prognozy. Mają charakter diagnostyczny, a więc dla potrzeb edukacji mogą być niewystarczające.

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na określenie aktualnych potrzeb rynku pracy. Należy jednak pamiętać, że skupiają się one nie tylko na konkretnych kwalifikacjach zawodowych, zdobytych w systemie szkolnym czy na kursach kształcących, ale także na dodatkowych umiejętnościach o charakterze uniwersalnym, tj. planowanie ścieżki własnego rozwoju zawodowego, elastycznego podejścia do oczekiwań pracodawców, uwzględniania konieczności kilkakrotnej reorientacji zawodowej na przestrzeni całej kariery zawodowej. Częstym zjawiskiem jest podejmowanie pracy nie w zawodzie wyuczonym, ale pokrewnym. Obecnie większość osób pracuje w zawodach, w których może tylko w części wykorzystać wyuczone umiejętności i wiedzę. Ważnymi dla lokalnego rynku pracy czynnikami stają się zatem przede wszystkim:

- jakościowy rozwój zasobów ludzkich;
- rozwijanie systemu edukacji, szkoleń i poradnictwa zawodowego;
- prowadzenie polityki spójności między rynkiem pracy a profilem oferty dydaktycznej,
- rozwijanie i wspomaganie sektora usług,
- wspomaganie samozatrudnienia,
- wyrównywanie szans kobiet, osób niepełnosprawnych oraz osób w podeszłym wieku,
- kreowanie i prowadzenie lokalnej polityki przeciwdziałania bezrobociu,
- monitorowanie potrzeb pracodawców w zakresie zasobów ludzkich skoordynowane z systemem edukacji.

Reasumując podkreślić należy fakt, że przeprowadzona analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych nie w pełni odzwierciedla rzeczywistą sytuację na rynku pracy. Odnosi się jedynie do bezrobocia rejestrowanego, obejmuje oferty pracy zgłaszane tylko do powiatowego urzędu pracy, a pracodawcy korzystają z różnych źródeł pozyskiwania pracowników. Dlatego też nie może być jedynym źródłem pomocnym przy określaniu kierunków kształcenia zawodowego czy szkoleń. Szczegółowe wnioski dotyczące monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2013 rok będzie można sformułować dopiero po opracowaniu drugiej części raportu tzw. prognostycznej, w oparciu o wyniki badań z popytu na pracę oraz badania o absolwentach szkół wyższych. Wynika to z definicji monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, który należy rozumieć jako

proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy.

Opracowała: Izabela Korenkiewicz